

Uj magyar könyvek és füzetek.¹

*Bácsy Ernő (szerk.): *A magyar irodalom története kérdésekben és feleletekben.* (A Tanítás Problémái. 25.) Budapest, 1940. (8-r., 338 l.)

*Barabás András: *A nemzetnevelés iskolája.* Pécs, 1940. (8-r., 95 l.)

*Barta Ilona: *Az erkölcsi motiváció vizsgálata a gyermekkorban.* (Közlemények a szegedi Ferenc József-tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből. 45. r.) Szeged, 1940. (8-r., 75 l.)

Bodnár Bertalan: *A hódmezővásárhelyi református gimnázium természetrajzi múzeumának története.* Hódmezővásárhely, 1939. (8-r., 65 l.)

*Búzás László: *A nevelő személyiségének lélektani vizsgálata.* (Közlemények a szegedi Ferenc József-tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből. 35. sz.) Szeged, 1939. (8-r., 116 l.)

*Csóka J. Lajos: *Der erste Zeitabschnitt staatlicher Organisation des öffentlichen Unterrichtswesens in Ungarn 1760—1791.* (Sonderabdruck aus dem IX. Jahrgang des Jahrbuchs des Graf Klebelsberg Kuno Instituts für ungarische Geschichtsforschung in Wien.) Budapest, 1939. (4-r., 82 l.)

*Draskovits Pál: *A magyar kisdiednevelés és kisdiedvónöképzés története és jelen állapota.* (Közlemények a szegedi Ferenc József-tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből. 40. sz.) Szombathely, 1940. (8-r., 144 l.)

Ember György: *Nemzeti szociálpolitika.* Budapest, 1940. (8-r., 80 l.)

*Erdős Zoltán: *Nemzetnevelési tervezet.* Kecskemét, 1940. (N. 8-r., 52 l.)

Evva Leona: *Az olvasás és írás tanítása a népiskolák I. osztályában.* Vezérkönyv tanítók számára. Kecskemét, 1940. (8-r., 104 l.)

Fekete János: *Milyen a gyermek? Gyermektanulmányi kérdések, módszerek és eredmények.* Pécs, 1939. (8-r., 128 l.)

Gábor Géza dr.: *Mit olvassanak leányaink?* Győr, 1940. (8-r., 12 l.)

Greguss Pál: *Tantárgykapcsolás a biológia középiskolai tanításában.* (Különnyomat) Budapest, 1940. (8-r., 16 l.)

*Héjj Erzsébet—Lintnerné Fittler Vilma: *A magyar gyermeknevelés könyve.* Székesfehérvár, 1940. (8-r., 310 l.)

*Hézsér László: *Átöröklés, mint végzet.* Budapest, 1939. (8-r., 225 l.)

*Horváth László Gábor: *Konzervatizmus és a modern szellem harca az angol középiskolában.* (Közlemények a szegedi Ferenc József-tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből. 37. sz.) Szeged, 1939. (8-r., 67 l.)

*Husztiné Révhegyi Róza: *Krisztus kalóza.* Maffei Giacomo írásai alapján. Rákospalota, 1940. (8-r., 208 l.)

*Imre Sándor: *Szociálpolitika és művelődéspolitiká.* Budapest, 1939. (N. 8-r., 24 l.)

vít. Imrédy Béla: *Az új Európa irányító eszméi.* (Különnyomat az Uj Magyarország 1940. évi 151—152. számából.) Budapest, 1940. (16-r., 44 l.)

*Karácsony Sándor: *A magyar észjárás és közoktatásügyünk reformja.* Budapest, 1939. (8-r., 303 l.)

Kemenes Illés: *Uj honvédelem, uj feladatok, uj kötelességek.* Budapest, 1940. (8-r., 36 l.)

Kisbán Emil: *A magyar Pálosrend története.* II. köt. (1711—1786.) Budapest, 1940. (8-r., 478 l. + 1 térkép.)

*Kiss József: *Eötvös és a magyar sors.* Budapest, 1940. (8-r., 19 l.)

¹ A *-gal jelzettekre visszatérünk

- *Kiss József: A magyar sorskérdések és a magyar nevelés. (Különnyomat a nyiregyházi m. kir. áll. liceum és tanítóképző 1939–40-iki Évkönyvéből.) Nyiregyháza, 1940. (8-r., 18 l.)
- *Kiss Lajos: Péterfy Jenő világnézete. Sárospatak, 1939. (8-r., 80 l.)
- *Kovalovszky Miklós: Egy pestkönyéki iskola társadalomrajza. Pest-szentlőrinc, 1940. (8-r., 16 l.)
- Marcell Ágoston: Egyetemes történelem évszámokban. Budapest, 1939. (4-r., 114 l.)
- Marót Károly: Vallás és nép. (Szellem és Élet Könyvtára. Új sorozat. 7.) Szeged, 1939. (8-r., 12 l.)
- *Méhely Lajos: Vér és faj. (Bolyai-könyvek. 9.) Budapest, 1940. (8-r., 148 l.)
- *Mikos Lajos: Leányélet. Dad, 1939. (8-r., 87 l.)
- *Molnár Olga: Budapest székesfőváros statisztikai lexikonja. Budapest, 1940. (16-r., 572 l.)
- *Németh Sámuel: A soproni evangélikus liceum küzdelme a nyilvánossági jogért a Bach-korszakban. (Különnyomat a soproni ev. liceum 1938/39. tanévi Évkönyvéből.) Sopron, 1939. (8-r., 23 l.)
- *Németh Sámuel: A soproni evangélikus liceum küzdelme a magyar tannyelvért a Bach-korszakban. (Különnyomat a soproni ev. liceum 1939/40. tanévi Évkönyvéből.) Sopron, 1940. (8-r., 28 l.)
- Péterffy Gedeon: Tóth Tihamér. Élet- és jellemrajz. Budapest, 1940. (8-r., 155 l.)
- Prohászka Ottokár: Iránytű. Sajtó alá rendezte Schütz Antal. (Új kiadás.) Budapest, 1940. (8-r., VII + 354 l.)
- *Robert Ella: Rousseau és a zene. (Bibliothèque de l'Institut français à l'Université de Budapest. 41.) Budapest, 1939. (8-r., 80 l.)
- *Schulek Tibor: Bornemisza Péter 1535–1584. Sopron–Budapest–Győr. 1939. (N. 8-r., 450 l.)
- *Sebes Gyula: Az életre való nevelés. Budapest, 1940. (8-r., 199 l.)
- *Stuhlmann Patrik: Milyen legyen a szerzetes tanár? Budapest, 1940. (8-r., 33 l.)
- *vitéz Szörényi József: Garamszeghi Lubrich Ágost neveléstudományi rendszere. (Közlemények a szegedi Ferenc József-tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből. 44. sz.) Szeged, 1940. (8-r., 105 l.)
- Takács Gyula: A népiskola igazgatása. Gyakorlati útmutató tanítók, igazgatók, gondnokságok és iskolaszékek számára. Komárom, 1939. (8-r.)
- *Tóth László: Magányos jegenye. Egy századvégi gyermek története. (Pedagógiai tárgyú regény.) Budapest, 1940. (8-r., 290 l.)
- *Turóczy-Trostler József: A mese felfedezése és a magyar mese a 18. században. Budapest, 1940. (8-r., 42 l.)
- Udvarhelyi Károly: Vázlatok a földrajztanításhoz. Mit rajzoljunk a földrajzi órán? (A Gyakorlói Polgári Iskola Könyvtára. VIII. köt.) (3. kiadás.) Szeged, 1940. (8-r., 94 l.)
- *Uherkovich Gábor: A korszerű biológiai oktatás. Kialakulása és főbb tartalmi vonásai. (Közlemények a szegedi Ferenc József-tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből. 31. sz.) Szeged, 1940. (8-r., 98 l.)
- *Ungváry Iván János: A fascista nevelési eszmény és az új közoktatási törvény. Budapest, 1940. (8-r., 43 l.)
- Vámos Ferenc: Hagyományok a máglyán. A magyar történelírás válsága. (Hajlék-könyvtár. 1.) Budapest, 1940. (8-r., 255 l.)

*Varkonyi Hildebrand: A gyermekkor lélektana. II. r. 6—12. életév. Szeged, 1940. (8 r., 275 l.)

*Vértes O. József: A gyógyító nevelés rendszere. Budapest, 1940. (8-r., 82 l.)

Visy József: A mai Németország humánum-szemlélete. (Szellem és Élet Könyvtara. Szerk. Bartók György. Új sorozat. 8 sz.) Budapest, 1940. (8-r., 14 l.)

*Wieder György: E. Kriek népi-politikai nevelésmélete. (Közlemények a szegedi Ferenc József-tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből. 12. sz.) Budapest, 1940. (8-r., 87 l.)

Wirth Ferenc: A vallás filozófiatörténeti jelentősége Thalestól Anaxagorasig. (Dolgozatok a Fazsany Peter-tudományegyetem Filozófiai Szemináriumából. 26.) Budapest, 1939 (8-r., 35 l.)

*Ifj Zibolen Endre: Szociális érés az iskolában. Budapest 1939. (8-r. 187 l.)

VEGYES.

A kolléga. Vajjon ez a fogalom helyén van-e egy tudományos pedagógiai folyóiratban, más szóval: jut-e szerepe a nevelésben, iskolázásban? Az olvasót arra kérem: függesse fel egyelőre válaszát, idézze fel saját iskolai tapasztalatait és némi türelemmel és jóakarattal olvassa el az alábbi fejtegetéseket.

De kezdjük a szóelemzésen, amely megvilágítja a fogalmi tartalmat. Kolléga: latin *collega, colligere*: egyesíteni; kolléga: kartárs, pályatárs, hivataltárs, pajtás; kollegiális: testületi; kollegialitás: testületi szellem, bajtársiasság; németül: *Berufsgenosse, Amtsgenosse, Amtsbrüderlichkeit*.

Ennek alapján a közös állás, hivatal, hivatás közös érdekeket: jogokat és kötelezéseket, szóval összhangzó együttműködést vet felszínre. Különös fontosság illeti meg ezt a közjólét szolgálatában álló intézményeknél, testületeknél, amelyeknek keretébe tartoznak a tanító- és tanártestületek.

Az igazi kollegialitásnak feltételei, követelményei fokozott mértékben ugyanazok a tényezők, amelyek embertársainkkal szemben általában kötelezők: udvariasság, őszinteség, szíves készség, támogatás szóval és tettel stb. A kollegialitás kerékkötői, megbontói viszont: féltékenység és hiúság, irigység és önhihttség, politikai, felekezeti és világnézeti súrlódások, előléptetési visszasságok, a kartársak gyermekeivel szemben tanúsított túlenyhe vagy túlszigorú bánásmód, a társakról szóló bíráló megjegyzések a tanulók előtt, vagy egy új osztály átvételekor (pl. Hisz ti nem tudtok semmit!) stb. Mondanunk sem kell, hogy a kollegialitásnak igazi öre, sőt felelősséggel teljes tényezője az igazgató, aki ne csak feljebbvaló legyen, hanem inkább *primus inter pares*. Viszont nem tagadhatni, hogy legjobb szándékai egyesek makacsságán hajótörést szenvedhetnek.

A kollegialitás ügyének fontosságát a szakirodalom is elismeri: Roloff pedagógiai lexikonában külön cikkben méltatja (II, 1333—35), jóval tovább megy Friedrich Schneider, aki »Unterrichten und Erziehen als Beruf« c. leg-